

Izhaja

vsak četrtek; ako je ta dan praznik, dan poprej.

Dopisi naj se izvolijo frankovati.

Rokopisi se ne vračajo.

Za inserate se plačuje po 20 vinarjev od garmondvrste za vsakokrat.

MIR.

Vsakemu svoje! — Slovenci! Ne udajmo se!

Velja:

za celo leto 4 krone (2 glđ.)

Denar naj se pošilja pod napisom:

Upravništvo „Mira“ v Celovcu,

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje naprej.

Leto XXI.

V Celovcu, 23. januarja 1902.

Štev. 4.

Uljudna prošnja!

Vse častite gg. naročnike, ki se doslej še niso spomnili na nas in niso še obnovili naročnine, ali so s tisto še za prejšnja leta na dolgu, opozarjamo s tem na njihovo dolžnost ter uljudno prosimo, da blagovolijo isto čim prej mogoče poravnati. Trudimo se in delamo, da vstrežemo naročnikom, zato naj tudi oni ne pozabijo na svoje dolžnosti do lista. Le če vsak naročnik točno plačuje svojo vsakoletno naročnino, more list redno in brez škode izhajati. Da ne bode treba lista takim zakasnelim naročnikom ustavljati, prosimo, da se vsi tisti, ki so kaj na dolgu, temu pozivu odzovejo. — Dalje tudi iskreno prosimo svoje prijatelje, naj razširjajo naš list in mu pridobijo prav mnogo novih naročnikov. Naročnina naj se pošlje za naprej, kakor je navada pri vseh listih. List velja za celo leto 4 krone, za pol leta 2 kroni. Naj vsak naznani svoj natančni naslov in dostavi, je li star ali nov naročnik.

Upravništvo „Mir“-a.

Kako kmetu pomagati?

II.

Gospodarske zadruge.

Poslanec Steiner naglašal je pomen gospodarskih zadrug. Gospodarski položaj kmetov se bo še-le potem izboljšal, kedar bo kmetu mogoče, svoje pridelke boljše prodajati, brez da bi se konsument oškodoval. Na borzi se določujejo žitne cene pod vplivom ogerske konkurence in delajo čutno škodo domači produkciji (pridelkom). Zato bi bilo treba, da se v vsaki deželi napravi urad, ki poroča o razcenah. Vse to ni mogoče, dokler nimamo dosti žitnic, skladišč. A zastopniki raznih dežel so morali priznati, da se je v deželi, kjer solnce črno vzhaja in črno zahaja (Nižje-Avstrijsko) — ker je deželno zastopstvo v rokah krščanskih mož — da

se je v tej deželi napravilo veliko zadrug, po katerih je bilo mogoče, kmetom dajati za pridelke zdatno več, kakor bi bili dobili po borznih cenah. Zato je treba, da poljedelsko ministerstvo tudi v drugih deželah podpira združna skladišča. Mi imamo na Nižje-Avstrijskem 17 gospodarskih zadrug z žitnicami, dvoje skladišč se zdaj zida. V teh skladiščih je prostora za 1800 vagonov žita. Od oktobra 1899 do konca leta 1901. se je prodalo iz teh skladišč 2985 vagonov žita v vrednosti 4 milijone 432.566 kron!

Krivični davki.

Poslanec Hofer bičal je vlado, ali boljše rečeno državni zbor, ki je nekdanj sklenil take postavbe, z dokazi, kako krivičen davek se kmetu nalaga. Hofer je izračunal dohodke in stroške kmetije, obsegajoče 30 oralov sveta. Ta kmet bo v letu k večjemu mogel prodati 150 met. stotov žita v vrednosti 2100 K; 40 met. stotov slame in krme 160 kron; 10 met. stotov repice 40 K; 2000 litrov mleka (če je pri mestu) 400 K; podrobnosti 50 K. Vkup 3750 K. — Stroškov pa ima: 2 blapca (ali 1 hlapec in 1 fant) 600 K; dninarji 120 K; žanjice 200 K; mlatiči 120 K; umetna gnojila 150 K; otrobi in krma za živino 100 K; nakup svinj 120 K; asekuranca (zavarovanje) 80 K; rokodelci: kovač, mizar itd. 200 K; popraviljanje hiše 300 K; razno še 100 K. Vkup 2090 K.

Za vzdrževanje družine, za obleko, zdravila, šolske potrebe in vse drugo ostane kmetu 660 kron! A od teh mora plačati davka vkup najmanj 200 kron. Noben stan od tako pičlega zaslužka ne plača toliko! S 400 kronami družine kmet ne more več preživiti! Ves ta račun sloni na podlagi, da kmet dolga nima, kaj potem, če mora plačati še obresti?

Kako krivično je obdačenje kmeta, se vidi še bolj v slučaju, ko kdo vzame kako polje v najem. Posestnik, ki dá zemljišče v najem, mora zdaj k zemljiškemu davku, plačati še od najemščine pridobinski davek (Einkommensteuer) torej kar dva davka! Če se že plačuje zemljiški davek, mar ni vse eno, ali ga obdeluje lastnik, ali najemnik. A še lepše! Pridobinski davek mora tudi najemnik plačati. Tako se od enega zemljišča plačuje trikratni davek: „zemljiški in pridobinski od lastnika in drugi pridobinski od najemnika.“ Govor-

nik sklenil je češ: „Opominjam vlado, naj svojih tirjatev ne pretirava do skrajne meje, in naj kmetov ne preganja iz njihovega doma, sicer bo nehal kmet-ski patrijotizem in vrniti ga mu, bo težko.“

Kmet in uradniki.

Ko se je v državnem zboru govorilo o kmet-ski bedi, je izmed koroških nemških poslancev tudi nemški Černik prišel do besede. Slovenci iz Koroške si govorjenje lahko prihranijo, ker slovenska večina tudi pri volitvah glasuje z liberalnimi Nemci. Torej Nemeč Černik je govoril, in kaj? Ta-le mož je trdil, da kmetske zadruge nič ne bodo vredne, dokler zadruge kmetov ne bodo varovale pred preganjanjem veleposestnikov.

Rešitelj kmetov Černik je govoril, kako je gospoda v Št. Lenartu v labudski dolini vzela planino; drugje je bil nek most, za katerega je „heršoft“ (gospoda) vedno dajala lesnino, da se popravi most; ko je pa kmet vzel iz gozda tiste „heršoft“-i nekaj lesa, zato je bil tožen in kaznovan, a ni se upal nič reči, kajti uradniki so z njim preveč vpili „mon hot nichts wie geschrien mit mir“. Černik pravi: „Tako se ravna z našimi kmeti.“

Morebiti je vse res tako, kakor Černik trdi. V tem slučaju smo mu hvaležni za njegovo poročilo. Sicer menda pravi, da so vsega duhovniki krivi; v tem slučaju trdi, da so kmetsko bedo povzročili veleposestniki. Mi nimamo med svojimi prijatelji veleposestnikov, zato nam je vse eno, ali jih Černik namaže črno ali rudeče, reči pa moramo, da se za kmetske veleposestnike navadno grozno malo brigajo, in da kmetov ne mučijo veleposestniki, marveč njihovi uradniki. Le-ti pa so vseskozi liberalci ali nemški radikalci, in kjer vere ni, tudi ni usmiljenja s kmetom trpinom, in tudi tisti uradniki, ki v kmetski kričijo, kedar išče svojo pravico, katere stranke so ti? Černikove! Vsi so nemški radikalci. Černik mora vse to vedeti in zato bi bilo boljše, da bi rekel: naši uradniki so, v kolikor so liberalci in radikalci, najhujši nasprotniki kmetskega stanu; tega si pa ne upa reči, ker ga je ta stranka volila. Černik ne vé, da so le tisti ljudje res pravični proti bližnjemu, ki imajo res kaj vere. Poslanec dekan Schachinger je bil popred povedal, da je treba kmetski mladini verske vzgoje. To je Černikovo vest pičilo kakor osa in ni se mogel izogniti, da ne bi rekel pomenljivih besed: „Nikdo

PODLISTEK.

Želodček.

(Igra v 2 dejanjih. — Nemški spisal V. Pailler. Prevel Svecán.) — (Dalje.)

Lipe. Jaz? Želodček snedel? Kaj mislite! Peter. Nič ni na tem ležeče, jaz se ne jem, ako si ga snedel.

Lipe. Jaz nisem snedel nobenega želodčka, sem vam že rekel: jagnje ni imelo nobenega želodčka!

Peter. Le povej; ti si želodček vzel! Lipa. Ne, to mi je pa že preveč. Tu ni bilo nobenega želodčka in če ga ni, ga ne morem snesti in je kraja kraj.

Peter. Ti boš že resnico povedal; mir bodi s teboj!

Lipe. Prav; ne govorimo več o želodčku. Ona dva gosta itak že prihajata.

10. prizor.

(Kovač, tesar in mlinarica vstopijo.)

Kovač. Oprostite, da nisva ostala tu; midva sva pač zaupala vaši mogočnosti.

Tesar. In sva pripeljala neko ženo, ki je zelo žalostna.

Mlinarica. Da — sveti mož, roka Božja me je hudo zadela.

Lipe (k Petru). To je bogata mlinarica.

Mlinarica. Oh, ne govori o bogastvu in prevzetnosti! Zdaj sem revna, zelo revna! Moj

edini, ljubi otrok, moja Franjica mi je umrla in ko bi bilo mogoče, ljubi sveti Peter!

Peter. Kaj naj bo mogoče, uboga žalostna žena?

Mlinarica. Toliko sem molila, ko je moje dekle še živelo, a nič ni pomagalo: znabiti bo zdaj pomagalo, ko otrok ne živi več. — (Poklekne.) Tukaj klečim in ne bodem prej vstala, dokler ne dobim ugodnega odgovora. Pomagajte mi sveti mož; oživite zopet mojo hčerko. Prosim vas — lepo vas prosim!

Kovač (k tesarju). Mlinarica je prosila, ali si slišal?

Tesar. In je tudi pokleknila!

Peter. Kaj pa, ako Bog od vas tirja, da bi mu svojo hčerko popolnoma darovali, da bi ne mrmrali zoper njegovo naredbo?

Mlinarica. Ako to od vas samih slišim, verujem to in se hočem udati njegovi sveti volji, da naj Bog mojo Franjico ohrani za se!

Peter. Zdaj ste spregovorili pravo besedo in to hočem poplačati. Vašo hčerko bode zopet dobili živo in z Božjo pomočjo od mrtvih obujeno. Vstanite!

Mlinarica (vstane). Ali je to resnica? — Ali sem prav slišala? In kdaj? Oh, le ne pustite me dolgo čakati!

Peter. Moje goste bodem še pogostil, potem pa pridem v vašo hišo.

Mlinarica. Moj Bog! takoj bom letela domov, poklicala sosede in čakala svetega Petra. Zopet dobim svojo Franjico! (Hitro odide.)

11. prizor.

Krčmarica. Oho, kako mlinarica leti!

Kovač. Ni kaj čudnega.

Krčmarica. Ako gospodi ugaja, pogrnila sem mizo na vrtu; mislila sem, ko je danes tako prijazno zunaj, da bo tam na prostem prijetneje jesti nego tu v sobi; pa kakor gospoda hoče.

Peter. Prav ste storili. Gremo torej vun in uživajmo tam prijetnega zraka in Božjega daru.

Krčmarica (odnaša skledo).

Peter (proti kovaču in tesarju). Le pojdiva poprej, pridem za vama.

(Kovač in tesar odideta.)

12. prizor.

Peter (hoče za njima).

Lipe (kima Petru). Le kaj malega bi rad govoril z vami.

Peter. Kaj pa hočeš?

Lipe. Dovolite mi eno vprašanje: Ali v resnici obudite od mrtvih mlinarici njeno umrlo hčerko?

Peter. To bo storil samo Bog, Gospod življenja in smrti; toda on bo porabil mene kot orodje svoje mogočnosti.

Lipe. Že razumem, ali povejte mi, ali je zelo težko mrliča k življenju obuditi?

Peter. Zvesti služabniki Božji so še večje čudeže storili.

Lipe. Jaz bi bil že s tem zadovoljen.

Peter. Kaj pa še hočeš? Moram k svojim gostom.

Lipe. Le še nekaj mi povejte . . . ali imate denar zelo v časti?

mi ne more očitati, da bi bil le enkrat v besedi ali dejanju ravnal proti veri. Pripoznavam: Vero moramo imeti, moramo jo ceniti in spoštovati, ali obžalujem, da se vera tolikrat rabi za namene, za katere je ustanovitelj vere ni dal, za politično agitacijo.“

Černik bo menda v Wolfovi cerkvi prvi svetnik, Wolf je to čast zamudil, kajti drzne se trditi, da nikoli niti v besedi niti v dejanju ni kaj storil zoper vero! To je res popolnoma svetnik, škoda, da katoliška cerkev njegove svetosti še ni preiskala. A reč je drugačna! Ko bi Černik bil res veren katoličan, bi moral vedeti, da pred Bogom ne more biti dobro delo, če se človek druži z ljudmi, kakor Wolf in — Berčinger v Celovcu. Istina je, da Černik sodeluje s Berčingerjevim listom in istina je, da ti listi povzročujejo nezmerno veliko škodo v vsaki hiši, kamor pridejo. A Černik se drzne trditi, da nikoli ni kaj storil proti veri niti v besedah, niti v dejanju.

Černik sklepa vse svoje znanje v besede: „Kmetom ničesar ni treba, kakor dosti cenih delavnih močij, in možnost, svoje pridelke tako prodajati, da more pri tem živeti“ (str. zapisnika 8056). Iz tega je razvidno, da veliki govornik Černik malokaj vé o vzrokih kmečke bede, in da je nezmožen kaj storiti za kmečki stan!

Nobena moč na svetu ne more več s silo zadrževati posle na kmetih. In vrh tega slišimo kmete več, kakor o pomanjkanju poslov, tožiti o njihovi izprijenosti in nezvestobi.

Še je komaj nekaj tednov minulo, odkar je tožil nek večji posestnik pri Celovcu: „Ne vem, odkod pride, samostani imajo vedno pridnih poslov — in po ceni jih imajo, mi jih pa za drag denar ne dobimo?“ Kmet U. mu je nato odgovoril: „Ker je mnogo takih družin, da pošteno dekle tja več služiti iti ne more!“ Res je tako. Poslov otveči ne moremo, in s silo plače znižati tudi ne, a mogli bi jih tako vzgojiti, da bi bili pridni, zvesti, zadovoljni in resni. To bi ne stalo nič; le nekaj dobre volje in pameti bi bilo treba ter primernih cen poljskim pridelkom. V veliki organizaciji kmetov jih bomo dosegli, a kdo je do zdaj vedno pisal in hujskal proti zadrugam? Listi, pisani od liberalnih ali radikalnih Nemcev! V prvi vrsti „Štajerc“, ki ga Nemci širijo med nami, in nekateri zaslepljeni Slovenci jim verjamejo, da jih bodo ti ljudje rešili! (Dalje sledi.)

Dopisi.

Za „Narodno šolo“ v Velikovu so darovali: „Ker o Barigelju v „Miru“ že tako dolgo ni duha ne sluha, raznesel se je med kmeti v velikovski okolici tužni glas, da je Barigelje baje umrl. Radi tega daruje v znak sočutja in spoštovanja mesto venca na grob ranjkega Barigelja J. Jernej, kmet p. d. Tičeja na Ricinju pri Velikovu 1 krono za „Narodno šolo“. Posnemavši ta blagi čin, darujejo v ravno ta namen: č. g. Jan. Wieser, dekan v Velikovu, 2 kroni; gg. Val. Weiss in Florijan Kramer, kanonika v Velikovu, vsak po 2 kroni, in Fr. Treiber, župnik v St. Rupertu pri Velikovu, 2 kroni, skupaj 9 kron. Václav Čeh, župnik na Radišah, 4 kron; Jožef Strojnik, župnik pri Mariji na Zili, 5 kron. V veselji družbi dné 17. jan. 1902 pri Zablacanu v Glinjah zbrani V. Gorčnik, J. Fric, A. Vidman, B. Zablacan in J. Esterl so na predlog občinskega tajnika g. J. Esterla darovali za „Narodno šolo“ v Velikovu vsak po dve kroni, skupaj 10 kron. Karol Modrič v Celovcu 2 kroni; Jožef Kokič, umirovljeni župnik pri usmiljenih bratih v St. Vidu

Peter. Za premoženje tega sveta nikoli nisem maral.

Lipe. Ah, tako, zdaj pa bom lažje govoril. Glejte, ako bogata mlinarica svojo hčerko zopet dobi nazaj, gotovo ne bo gledala na kak goldinar in bode dobro plačala; vi pa — ne marate za denar, toda jaz — jaz sem tak revež ter si moram trdo služiti svoj kruh. Glejte, meni bi se s tem denarjem zeló pomagalo!

Peter. Ali toliko hrepeniš po denarju?

Lipe. Rad bi si ga zaslužil. Zavoljo tega vas lepo prosim, pustite mene namesto vas mlinaričino dekle obuditi od mrtvih.

Peter. Tvoja želja naj se ti izpolni. Pojdi torej ti v hišo žalosti!

Lipe. Pa najprej me morate naučiti, kako se mrlič k življenju obudi.

Peter. To je čisto lahko. Predvsem moraš imeti trdno zaupanje v Boga.

Lipe. Tisto pa imam. V Boga sem svoje žive dni zaupal.

Peter. In potem moraš imeti čisto vest, popolnoma čisto vest.

Lipe. Nisem si svest nobenega greha.

Peter. Tvoja vest mora biti čisto brez madeža, brez vse krivice, tudi brez najmanjše laži.

Lipe. Dá, dá — nekako že pojde. Ali druzega ničesar ne potrebujem?

Peter. Ničesar. Moraš iti v mlin in mrliču na primer reci:

V imenu Božjem se vzdrami

In zopet živi na svetu med nami.

ob Glini, 20 kron; Fr. Grafenauer, deželni poslanec v Mostah, 2 kroni; Klem. Čebul na Visokem Strmcu 1 krono; Janez Flašberger v Velikovi 1 krono; dr. M. Šmirnau v Rajhenburgu na Štajerskem 6 kron; A. Oražem, mlinar v Briksenu na Tirolskem, 5 kron. Skupaj 65 kron. Lepa hvala vsem darovalcem. Živel nasledniki!

Gozdanje. (Naši naprednjaki plešejo po godbi nazadnjaškega „Kaučukmandelca“.) Dne 22. decembra 1900 že se je pri nas vršil volitveni boj za občinski zastop. Krščansko-slovenska stranka je po ljutem boju odnesla zmago v 3 razredih; a neopravičenemu prizivu liberalcev zoper nepričakovani izid volitve je deželna vlada po tri in polmesečnem premišljevanju vstregla in volitev v 3. razredu razveljavila. Zato se je dné 13. aprila 1901 vršila nova volitev. Z nezasišanim terorizmom (pritiskom) na neprobujene volilce, s pomočjo enega visokošolca, menda iz Nemčije, dveh poreških gospodov in s krivičnim odbitkom mnogih naših pooblastil so liberalci dosegli zmago na papirju z 11 glasovi, a moralna zmaga je naša. Ta vspeh je liberalcem tako zmedel glave, da so se med seboj prav po vzgledu Velenemcev v državnem zboru — stepli. Zakaj tudi ne; vsak je svojemu nečloveškemu trudu pripisoval zmago. Dždevali so si zdaj, da so velenemški bogovi, katerim morajo nazadnjaki na kolenih trostiti kadilo! Rog, skozi katerega so trobili, pa je bila „Bauernzeitung“, s katero so v duhovskem sorodstvu. Prvi surovi pozdrav so naklonili našemu bivšemu gosp. provizorju. Oni, ki cerkev navadno le od zunaj vidijo in katerim je božja beseda to, kar je hudiču sv. križ, so bičali dozdevne „pregrehe“, katere se vršijo v cerkvi in šoli. Na 22. priči so se upirali, katere pa imajo skrbno zaprte v ulnjaku; kajti one le ljubijo temoto, na belem dnevu zginejo kot kafa. Uspeh je bil ta, da so nas oropali lastnega dušnega pastirja! Drugi pozdrav je veljal vsem krščanskim volilcem. Hromi, slepi in gluhi so narodnjaki! Take zasmehuje neolikani dopisun od Boga pripuščene naravne napake. A strmi: rog je zbobnel, odmev pa je padel na — liberalce. Slepi, gluhi in hromi so v njihovi sredini kar rastli iz tal. Tudi marljivi, resnicoljubni (?) naprednjaški dopisun jo je pošteno dobil po ušesih! In čuda, oni, ki razpolagajo čez tako modrost, da vidijo celo travo rasti, niso bili v stanu „iztuhtati“ vzroka teh — „slučajnostij“. Zadnji rogov glas je bil naperjen proti črnemu „Kaučukmandelcu“. Ponosno so zatrobili: „S svojimi paragrafi popolnoma propalega voditelja črne sodrge vprašamo, če bomo morali po njegovi piščalki plesati, kakor nam je po prvi volitvi zapovedal, ali če se bode prihodnjič našim naredbam podvrget.“ A „Kaučukmandec“ se v svoji trmoglavosti le ni podvrget, in tako dolgo ni miroval, da so morali naprednjaki po njegovi piščalki plesati. Starešina v novem odboru je namreč naš vrli Jakob Kuhling p. d. Žumper. Ta je odbornike k volitvi župana sklical na svoj lasten dom. Naprednjaki pa so se kar penili nad prevzetnostjo srčnega moža; smatrali so volitev župana v „črni“ hiši za slabo znamenje v občinskem gospodarstvu prihodnje dobe; vabila niso podpisali, upirajoči se na slaboumno trditev: Ker se je do zdaj volil župan v občinski pisarni, se bode tudi znaprej. „Kaučukmandec“ pa si je mislil: časi se spreminjajo; včasih voda teče tudi navzgor, mesto navzdol, in je zoper odlok c. kr. okrajnega glavarstva,

Lipe. Tako, to si bom že zapomnil. Lepa hvala! Vi torej mi dovolite iti v mlin, da obudim mlinaričino hčerko.

Peter. Dá, a pazi: imeti moraš zaupanje v Boga in čisto vest!

Lipe. In če bo mlinarica kaj plačala, ali smem to za-se ohraniti?

Peter. Ako tako hrepeniš po denarju, le ga vzemi! Zdaj pa pojdi k južini! (Peter odide.)

Lipe. To je zares dober, svet mož. Za pečeno jagnje zdaj ne maram. Najboljše bo, če takoj grem v mlin in dekle obudim. Oj Lipe, zdaj se boš imel! (Odide.)

(Zavesa pade.)

(Dalje sledi.)

Raznoterosti.

Pasja ljubezen! Neki gospej v Gorici pogine ljubljeneček „pinč“! Oh velika nesreča in žalost! S solzami v očeh zakoplje ga žalujoča gospa v bližnjem vrtu. Koliko ljudstva je šlo za pogrebom, ne vem, in vencev se tudi ni štel. Čez nekaj dni morala je iti gospa v Benetke. Toda kako se ločiti od svojega ljubljenečka? Pinča, zvestega spremljevalca na špagi, ni več med živimi. Kaj naredi? Oh! Pasja ljubezen ali ljubezen do psičkov je pri gospodi velika. Dá napraviti lepo škatljo s ključem. Na to gre v vrt in s svojimi nežnimi ročicami (brez rokavic) izkoplje „grob“ pokojnega „ljubljenčka“, vzame trupelce in pobere vse koščice njegove, in vsa objokana je spravi ter zaklene v škatlo. S to škatlo v rokah poda se potem v Benetke. Pač lepa ljubezen! Tak je svet, kaj hočemo.

da se mora omenjena volitev vršiti v občinski pisarni, vložil priziv na deželno vlado. Ta pa je potrdila razsodbo okrajnega glavarstva, ter se opirala na duhovito trditev, da volitev župana ni druzega kot odborova seja, katera se mora „samoumevno“ vršiti v občinski pisarni. Na to so naprednjaki prav široko „zahajljali“ meneč, da je „Kaučukmandec“ s svojim spremstvom za zmirom usmrten. A neutrudljivi „Kaučukmandec“ je segel po paragrafe v najvišjem predalčku svoje glave in je vložil priziv na ministerstvo, katero je določilo, da ima starešina novoizvoljenega odbora pravico, sklicati odbornike k volitvi župana na vsak v to svrhu pripraven kraj, ker v postavah kraj za volitev župana ni posebej določen; zato se ima sklicatelju varovati prostost. To določbo so naši boritelji za „prostost“ s kislimi obrazi vzeli na znanje, boječ se onega usodepolnega dneva, ki jih bode za 160 metrov ponižal. In res, dné 23. decembra 1901 je napočil, — „Gumimandec“ je zažvižgal! Visoko so naprednjaški odborniki vzdignili glave, v imenu „Wotana“ so se podali na trnjevo pot, a nižje ko so prišli, nižje so jim lezle glave. „Bauernbundarski“ dopisun pa je vzel daljnogled in je študiral urne oblake nad Jezercami, a oblaki so se kmalu zjasnili, kajti njegovi sodrugi so se sprijaznili z zlato čednostjo ponižnosti. Zoper postopanje naprednjakov pri zadnji volitvi odbora pa smo vložili pritožbo na najvišje sodišče!

Tinje. (Tatvina.) Dne 9. decembra m. l. se je tat priplazil v proštnijo. Zapazili so ga takrat in prepodili, a pokazalo se je vendar, da je bila ukradena večja svota. Sumilo se je, da je ukradel denar 20-letni Miha Stotz, sin tukajšnjega nadučitelja Blaža Stotza. Sodnijska preiskava je dognala, da je tat imenovan fant, ki se je večkrat mudil v proštniji in poznal ondote razmere in šege. Zato so Stotza v Gradcu, kjer se je mudil in prav potratno živel, dné 13. t. m. zaprli. Našli so pri njem več ponarejenih ključev in vitrihov. Najprej je Stotz tajil, potem pa priznal, da se je sedemkrat peljal v Tinje z namenom, da bo tam kradel. S ponarejenimi ključi je prišel v stanovanje in odnesel 2400 kron. Denar je bil zadnje mesece zapravlil z razkošnim življenjem. Stotza, ki je bil prej učiteljski pripravnik v Celovcu, so ohranili v ječi, kjer zdaj čaka zaslužene kazni.

Kamen. (Zdrav kraj) pa je pri nas, in naj reče kdo kar hoče! Od dné 2. oktobra do sedaj v naši fari nismo več imeli nobenega pogreba. Porodilo se je lani 13 otrok, med njimi 3 nezakonjski; umrli so: 4 odrasle osebe in 5 otrok. Poroke pa vse leto ni bilo nobene!

Železna Kapla. (Smrtna kosa.) Dne 14. prosinca je v Lobniku umrl posestnik in zidarski mojster France Piskernik. Bil je star šele 44 let in zapustil je vdovo ter pet malih otrok. Bil je zaveden Slovenec, nenavadno delaven in tudi dober cerkveni pevec. Pri odprtem grobu mu je novi cerkveni možki zbor zapel milo žalostinko. N. p. v m.!

Libuče. (Naša šola.) Kakor drugod so tudi pri nas prav žalostne šolske razmere. Pouk je zadnji čas, razun prvega oddelka, popolnoma nemšk. Le v prvem oddelku se učijo otroci poleg nemškega tudi slovensko brati in pisati. Našo šolo obiskuje čez petdeset čisto slovenskih otrok in ni enega med njimi, ki bi znal popolnoma nemško; zaradi tega je pač sramotno to, da morajo otroci pred in po pouku moliti nemški Očenaš. Tega pri prejšnjih g. učiteljih ni bilo! Ali smo res že tako daleč prišli, da slovenski otroci ne smejo v svojem maternem jeziku h Bogu moliti? Zato vsi želimo, da bi se te žalostne razmere kmalu zboljšale. Naj zato krajni šolski svet potrebno ukrene, saj smo vendar v čisto slovenskem kraju! *Libuški fant.*

Pliberk. (Razno.) Na god sv. Štefana zvečer so se vročerkvni fantje v Vogelnovi gostilni v mestu stepli; pri tem je dobil edini sin posestnika Stareja iz Gornjih Libuč smrtno nevarne rane na glavi. Dva delavca iz Možice in še nekaj drugih so ga z nožem napadli. Ali nimajo nekateri možiki delavci nič boljše doma opravljati, kakor da hodijo v Pliberk se pretepavati? Pač boljše bi bilo za mladeniče, da bi posebno ob takih praznikih doma pri kupici hladne vode prebirali lepe Mohorjeve knjige ali krščanske časnike, kakor pa skušali svoje moči v gostilni pri vroči pijači. — Na Šentjanžvevo je nastal ogenj pri posestniku Volinu v Gor. Libučah, ki pa ni napravil mnogo škode, ker se je posrečilo, da so ga kmalu udušili. Pohvalno je treba omeniti Ponikvane, ki so hitro prihiteli na pomoč. — Znana dobrotnica tukajšnjih otrok, gđc. komtesa Ana pl. Thurn-ova, je poslala več božičnih daril, tople obleke in naročila raznega peciva za uboge šolarje pliberške in tunelske šole. V Tunelu se je zato priredila — prvo krat, kar obstoji šola — otrokom božičnica na god nedolžnih otročičev, in so se razdelili poslani in naročeni darovi. Gosp. šolski vodja in g. kaplan J. Dobrovc sta imela pri tej priliki na otroke primerna nagovora o pomenu božičnega drevesca. V Pliberku pa je bila božičnica v nedeljo dné

5. jan., kjer so bili deležni darov ubožnejši otroci iz vseh razredov. Nagovor je imel č. g. kaplan Fr. Božič. Kakor čujemo, ponujala sta „Südmarka“ in „Schulverein“ podporo za božičnico, toda le pod tem pogojem, da bi bili obdarovani le nemški otroci, kar pa se je modro odklonilo. — Pretečeni teden se je moglo opazovati jedno uro nad mestom v hribih v Šmarjeti pri kmetu Gutovniku redkost — cvetoča črešnjava vejica; gotovo zanimiva prikazen v tem času. Kdor ne verjame, pa naj gre gledat. — Slednjič moram poročati še o ljudskem gibanju v naši župniji v preteklem letu. Rojenih je bilo 82: 36 moškega, 46 ženskega spola, od teh 16 nezakonskih (prejšnje leto 26); umrlo jih je 44 odraslih in 23 otrok; poročilo se jih je 10 parov.

Šmihel nad Pliberkom. (Pridite k zborovanju!) Opozarjamo okoličane na vabilo naše podružnice v tej številki „Mira“ in pričakujemo prav obilne udeležbe pri našem shodu. Kakor upamo, bo zborovanje prav zanimivo, zlasti ker se nam je posrečilo dobiti tamburaše društva: „Bisernica“ v Celovcu. Tamburanje je slovanska, hrvaška igra, ki celo zagrizenim nasprotnikom vsega, kar je slovansko, dopada, saj pa ta godba sega tudi človeku v srce. Zato ne zamudite priložnosti. Ker pa bode zborovanje napravilo tudi nekaj stroškov, zato se bo pobirala vstopnina ali bolje rečeno udnina. Vsak udeleženec naj vplača udnino za l. 1902., ki znaša vsaj 10 krajcarjev. Udnina se more vplačati neposredno pred zborovanjem pri tajniku podružnice, g. kaplanu v Šmihelu. Slovenci in Slovenke, pristopite v obilnem številu k družbi, katera vam vzdržuje prekoristno narodno šolo v Velikovcu! Odbor.

Šmarjeta nad Pliberkom. Žal, le malo je fantov, ki bi namesto pijančevanja in pohajkovanja z veseljem prebirali dobre časopise in Mohorjeve knjige, pa še takih fantov stariše nek pliberški trgovec poučuje, da morajo dobre časopise v peč zmetati, potem bodo fanti pametni! No, vprašam vas, katere fante bolj ljubite, ali tiste, ki ob nedeljah po dopoldanskem opraviilu prinesejo nekaj časopisov domov, ostanejo lepo doma in jih z veseljem prebirajo, ali tiste, ki po gostilnah zapravljajo trdo zasluženi denar in zvečer ali v pozni noči pijani prikolovratijo domov, morebiti celo s krvavo in razmesarjeno glavo, da še s tem napravijo starišem stroške in pa žalost. A pametnim slovenskim fantom je malo mar za take žaljive besede!

Kmetški fant.

Št. Vid v podjurski dolini. (Vodovod v Mokrijah.) Vsako zimo in vsako poletje je, če kake tri tedne ni deževalo, v naši vasi vode zmanjkalo. Voziti so jo morali v tem času iz oddaljenih travnikov, kjer je vode dovolj, a samo za živino; ljudje je ne morejo rabiti. Vodo za kuhanje so dobivali na majhnem hribu nad vasjo, po katerem je dosti močnih vrelcev. Ko je v naši vasi vode zmanjkalo, so se skrbne gospodinje jezile nad gospodarji, da ne napeljuje vode v vasi, ko je je vendar po vsem hribu dovolj. Lansko leto meseca vinotoka so se naši vaščani zjediniili in po dolgem posvetovanju, kateri vrelce bi najboljši bil, so sklenili iz Radarjevega grabna vodo v vas napeljati. To delo so naročili g. Rebiču iz Celovca, ki je svojo nalogo prav dobro izvršil. Dobili so cevi iz „Kern“-jeve fužine na Dunaju, ki so stale nad 800 kron. Večji tri kmetje so si pustili vodo na dom napeljati. Glavna cev konča nad cerkvijo sredi vasi, kjer voda vselej teče. Delo se je končalo sredi meseca grudna, in vaščani izrekajo g. Rebiču hvalo ter ga priporočajo vsem koroškim Slovincem kot izvrstnega moža pri izpeljavi vodovodov. Zda prične gospodinje ne skrb, kako in kje bi si vode dobile, ampak treba jim je samo doma pipo odpreti in voda sama teče. Želimo, da vode ne bo več zmanjkalo.

Kmetški sin.

Št. Vid ob Glini. (O usmiljenih bratih.) V prestolonaslednika Rudolfa bolnišnici usmiljenih bratov se je lansko leto oskrbovalo 1442 bolnikov. 909 je odšlo ozdravljenih, 369 se je stanje zboljšalo 27 je bilo neozdravljivih. Umrlo je 67 bolnikov; od teh se jih je 9 prineslo že umirajočih. Bolniki so se oskrbovali skozi 27.312 dni, na enega bolnika odpade torej povprečno malone 19 dni. Vsak dan je bilo povprečno 74 bolnikov v bolnišnici. — To poročilo o blagostnem delovanju usmiljenih bratov se bo gotovo povsod blagohotno sprejelo. Koliko revnih bolnikov najde v bolnišnici usmiljenih bratov skrbno postrežbo in pomoč, ki bi ali ostali brez nje, ali povzročili občinam in posameznikom občutljive stroške! Vsem prijateljem in podpornikom bolnišnice bodi za vse, tudi najmanjše darove, izrečena srčna zahvala! Naj najde bolnišnica obilo podpornikov tudi za bodoče!

Novičar.

Na Koroškem.

Osebnosti. Za načelnika celovške pošte je imenovan kontrolor gosp. Jan. Kopper. — Za gimnazijskega profesorja v Beljaku je imenovan g. V. Dolenc v Budjevicah.

Domača umetnost. Naš dobroznani domači umetnik, gosp. akademični podobar Al. Progar, je zopet dovršil lepo umetniško delo. Za podružnico svetega Ožbolta pri Ptujju je namreč napravil nov glaven altar. Altar je izdelan jako pravilno iz lesa v čistem gotičnem slogu ter je v svoji sestavi nekoliko podoben glavnemu altaru v Velikovcu, katerega je izdelal isti umetnik. Posamezni deli so bogato pozlačeni. Na vrhu so trije baldahini, v srednjem je podoba Srca Jezusovega, v drugih dveh okraski. Glavni kinč altara so tri podobe: srednja svetega Ožbolta, ob straneh sv. apostolov Petra in Pavla. Ob tabernaklju so podobe štirih evangelistov s simboli. — S tem delom je gosp. Progar znova pokazal, da nam v naše cerkve ni treba vlačiti raznih tujih „umetnikov“ ter cerkvene kinče naročevati od daleč. Skušnja nas uči, da so se mnogokje za drag denar nabavili „umotvori“, ki so vse drugo nego našim cerkvam v kras! Hvala Bogu, imamo dosti domačih mojstrov, ki nam morejo v takih slučajih priskrbeti vsega, kar treba. — Omenjena cerkev sv. Ožbolta se zdaj po trudu vč. gosp. župnika o. Alfonza Svet-a vsa lepo prenavlja.

„Südmarka.“ Südmarkine vžigalice so prinesle temu, Slovincem toliko nevarnemu društvu 1900. leta 5116 kron, 1901. leta pa celo 7722 kron dobička. V tem je za nas Slovence pač važen opomin, da rabimo le vžigalice Ciril-Metodove družbe!

„Alla Città di Trieste.“ Enrico Negro. — Ta ponosni laški napis se blesti zadnji čas nad gostilno v beljaškem predmestju celovškem — in Celovec se le še ni podrl, na mestnem rotovžu se vsled tega prav nič niso razburili — mir in tihota vladata povsod! Čemu to omenjamo? Ker vemo, kak hrup bi nastal v nasprotnem nemško-nacionalnem taboru, kako hitre noge bi dobili magistratovci, če bi kak gostilničar napravil — slovensk napis nad svojo gostilno. Saj vemo, kako nesramno so se „Freie Stimmen“ zagnale v gosp. Ogriza, ker je svojo dvorano prepustil za veselico „Bisernice“. Mohorjevi družbi so zidanje nove hiše dovolili le s pogojem, da se ne napravi slovensk napis! In vendar je tretjina prebivalstva na Koroškem slovenska. Mestna okolica je slovenska, od Slovencev ima mesto mnogo dobička. Lahov tukaj malone nič ni in vendar smejo se napravljati laški napisi, a nikakor slovenski!! — Da, še več! Tam v gostilni „Città di Trieste“, katere posestnik je Lah, ima svoj dom („Bundesheim“), najbolj „nemško“ društvo celovško, „Jugendbund Südwest“!! Bori se to društvo zlasti zoper nas Slovence, češ, da je nemštvo v nevarnosti! Eden glavnih agitatorjev v društvu je urednik Lakner in suplent dr. Angerer, ki ob vsaki priliki prav na glas poudarjata svoje nemštvo. Laška gostilna, laški napis — jih ne moti! A taki so bili naši ljubeznivi „prijatelji“ od nekdanj: pri svežem češkem pivu in rujnem laškem vincu srkajo navdušenja za — „sveto nemško stvar“! Pa hajl!

Neurje. Dne 15. in 16. t. m. je bilo po mnogih krajih silno neurje. Strašen vihar je divjal zlasti na Dunaju, kjer je mnogo škode. 165 oseb je bilo po viharju poškodovanih, med njimi 72 težko, 2 oseb sta vsled tega umrli. Blizu Dunaja je veter prevrgel več železniških vozov. Tudi na Štajerskem je napravil vihar mnogo škode. — Na Koroškem je bil posebno močen v labudski dolini in na svinjski planini, kjer je zlasti po gozdih veliko škode. Na več krajih je hišam odneslo strehe. Na Dješkah je streha zginila raz šole in drugih hiš. Tam kakor po bližnjih krajih je zelo veliko škode. Istotako se nam poroča iz zilske doline o hudem viharju. Več prihodnjč!

Drobiž. Svoj 103. rojstni god je dne 17. jan. obhajala Katarina Glančnik v celovški mestni hiralnici. Starka je še zdrava in primeroma dosti čila. — Kmetijska družba ima svoj občni zbor dne 12. marca v Celovcu. — Z bodočim šolskim letom se na beljaški gimnaziji otvori poseben pripravljalen razred. — Poštno oddajnico so dobili z dnem 16. t. m. v Ornečah. — Dne 14.ega januarja je pogorela Bankova bajta v Kazezah pod Celovcem. Škode je 4000 kron; zavarovan je bil posestnik za 1400 kron. — Začetkom februarja se otvori mestna elektrana. Dosedanji poskusi so se dobro obnesli. — Pobegnili sta dne 13. t. m. iz Celovca dva huzarja. Enega so vjeli blizu Št. Jakoba, drugega v Grabštanju. — V Knapenbergu je zasulo rudarja Probharta, ko je delal v jami. — Glavna tobačna prodajalnica v Velikovcu se odda v najem. Ponudbe je vložiti do dne 3. februarja.

Po slovenskih deželah.

Na Bledu delajo velike priprave za sprejem nadvojvodinje Elizabete in princa Windischgratza, ki po poroki, katera bode dne 23. t. m. na Dunaju, prideta s spremstvom šesterih oseb s posebnim vlakom na Bled, kjer ostaneta 8 dni. Bled bo pri dohodu visokih gostov ves razsvetljen, in cesta okrašena z lampijoni. Svoji vnukinji Elizabeti dá cesar 30 milijonov dote.

Drobne novice. V Ljubljani je dne 12.ega februarja nenadoma umrl predsednik trgovinske zbornice in deželni poslanec gosp. Jos. Kušar. — V Gradcu je padel dne 11. t. m. ces. in kr. topničarski stotnik Rudolf Beranek, doma iz Maribora, tako nesrečno s konja, da si je zlomil tilnik ter obležal na mestu mrtev. — V vodnjak je skočil in utonil v Malih Munah na Primorskem nek 72letni kmet. Ker je ta vodnjak edini v vasi, morajo hoditi sedaj vaščanje po vodo v drugo vas. — Politično društvo za Hrvate in Slovence v Istri se je te dni ustanovilo v Pazinu. Predsednikom je bil izvoljen poslanec Spinčić. — V Trstu je dospel nemški princ Adalbert na obisk. Oblastva so ga slovesno sprejela. — V Pragi se je ustanovilo podporno društvo za slovenske visokošolce, katerih precejšnje število že ondi študira. Somišljenikom priporočamo društvo, da ga podpirajo. Prispevki in darovi se pošiljajo na naslov: J. U. Dr. Jos. Etl z Hvozdomilu, advokat v Prage-Vinohradi, Palackeho tř. č. 8.

Križem sveta.

Veselo naznanilo. Dne 20. februarja tega leta bo dovršenih 24 let, odkar vlada vesoljni katoliški svet sv. Oče Leon XIII. — Dne 20. februarja leta 1903. bo pa dovršenih 25 let, česar ni čakal od sv. Petra sem, razun Pija IX., noben papež. Za sv. Petrom, prvakom apostolov in prvim Kristusovim namestnikom, je bil samo Pij IX., ki je vladal celih 25 let. — Bog daj, da bi slavni starček Leon XIII. bil tretji izmed 262 dosedanjih cerkvenih vladarjev! — Pač sama božja previdnost vzdržuje eno in devetdeset let starega Leona XIII., ki je sicer slaboten na telesu, a še vedno čil na umu!

Državni zbor. V proračunskem odseku delo redno napreduje. Ministerski predsednik Koerber je med drugim tudi pojasnil, zakaj vlada ni potrdila novega volilnega reda za Koroško, namreč radi določbe, da smejo v novi splošni kuriji voliti le oni, ki v drugih kurijah nimajo volilne pravice. To bi pa nasprotovalo volilnemu redu za državni zbor. Poleg tega je bila postava napravljena tako površno, da se najdejo v nji mnoga protislovja. — Med vlado in zastopniki strank se gode posvetovanja, kako na Češkem doseči spravo. Bo-li kaj uspeha, bomo videli!

Vsenemški kričoč Wolf je zopet izvoljen za državnega poslanca, in sicer z večino 85 glasov. Nemški volilci so s tem potrdili največjo lumparijo. Na odlično mesto so s svojimi glasovi postavili moža, ki je izrabljaj gostoljubnost svojega prijatelja v to, da je že kot zakonski mož zapeljal prijateljevo hčer! In s tem dejanjem se je Wolf celo še nekako pohvalil na shodih! Po nemških listih se je zadnji čas pralo res umazano perilo in videlo se je, na kako — visokem nravnem stališču stojé ljudje, ki toliko udrihajo po nravnosti kat. duhovnikov. — Med Wolfom in Schönererjem je nastal oster razpor.

Strašna nesreča se je dne 15. t. m. zgodila v premogokopih v mestu Moste na Češkem. Voda je udrila v jame, in sicer tako naglo, da se večina tam delujočih rudarjev ni več mogla rešiti. Utonilo je 44 rudarjev, večinoma oženjenih mož. Ko je prišlo znamenje, da se je zgodila nesreča, podal se je inženier Binder v jamo. Posrečilo se mu je, rešiti več rudarjev, a konečno je sam našel smrt. Voda je nastopila s tako silo in tako hitro, da doslej niti trupel niso mogli spraviti na dan. Žalost med zapuščenimi vdovami in otroci, katerih so ponesrečeni očetje zapustili 83, je zelo velika. Cesar je za zanje daroval 10.000 kron. Tudi od drugod jim dohajajo darovi.

Nevarnost za avstrijske konjerejce. Nevarnost ne preti našim konjerejcem morda od strani Angležev, ki sedaj tako radi kupujejo naše konje, ampak od strani naših zaveznikov — Nemcev. Nemčija namerava nastaviti visoko carino na naše konje, tako, da se bo moralo plačati za konja, ki velja 1000 mark, 300 kron carine. To je tako visoka zahteva, da povsem uničuje naš izvoz v Nemčijo. Opomniti pa je še, da bodo pri izvozu ceno določevali konjem nemški pazniki ob meji, in sicer brez dvoma prav visoko ceno, da dobijo tem več carine. V proračunskem odseku so slovenski poslanci že opozorili poljedelskega ministra na to nevarnost ter ga pozvali, naj stori svojo dolžnost v obrambo konjereje, te velevažne kmetijske panoge.

Vojska v južni Afriki. Angleži so postavili ob železniških tirih po 1000 metrov narazen tako-

Podpirajte družbo sv. Cirila in Metoda!

zvane block-hiše, ki so z železom obite in se nahajajo v njih močne angleške posadke v varstvo železnice. Te hiše so zvezane med seboj s telefonom in žičasto ograjo. Iz uradnih poročil je posneti, da so imeli Angleži do konca minulega leta te-le izgube: 931 častnikov in 18.053 mož mrtvih, z ujetimi, izgubljenimi in za ranami umrli bi znašala izguba 945 častnikov in 23.354 mož. Ujeli so Buri 378 častnikov in 9345 mož, a jih večji del izpustili. — Angleška armada je razbita na mnogo posadk in čet, a ne more več doseči nobenega večjega uspeha. Sedanje čete so utrjene, vojna bo še trajala dolgo, in končno se bo Anglija najbrže morala umakniti v Kaplandijo brez pridobitev. Angleški proračun izkazuje 240 milijonov kron primankljaja; ta denar je požrla južno-afriška vojna. Buri so se začeli zadnji čas pri spopadih z velikim uspehom posluževati bajonetov, katere so zaplenili Angležem. Tako so pri Tweefonteinu porazili Angleže brez vsakega strela. Tudi angleških topov se marljivo poslužujejo posamezni burski oddelki. Pri Blakfonteinu je burski poveljniški Delarey ugrabil Angležem tri tope, jih takoj naravnal zoper angleške junake, ki so pred ogenj blujočimi žreli drli kot besni v stran. V boju z Botho dne 4. t. m. padlo je baje 42 Burov. Burskega vodjo Liebenberga so dali Angleži ustreliti, ker je ustrelil nekega angleškega poročnika. Iz Kapstadta se poroča, da je 178 mož od nekega angleškega polka nenadoma izginilo; najbrže so jih ujeli Buri. — Preračunili so, da stane Angleže vojska v južni Afriki do sedaj 1 milijardo in 750 milijonov kron, t. j. 37 milijonov na teden, 5.000.340 kron na dan, 220.000 kron na uro in 3700 kron na minuto!

Štirinajstleten deček umoril očeta. V vasi Walde pri Lunku na Ogerskem je 14letni sin kmeta Janeza Motea umoril svojega očeta, ker mu oče ni pustil piti žganja iz steklenice, iz katere je on pri delu pil. Deček je zagrabil sekuro in ž njo preklal očetu glavo.

Nekoliko števil. Po najnovejšem štetju ima Rusija 125.668.000 prebivalcev. Med njimi je bilo pravoslavnikov 87.384.000, katolikov 11.420.000, Mohamedancev 13.888.000, židov 5.189.000, protestantov 3.743.000. Ostali so raznega veroizpovedanja. — V Nemčiji je bilo dne 1. dec. 1900 56.367.178 oseb, za 4.087.277 več nego pred petimi leti. Katoliško prebivalstvo na Pruskem je naraslo, število protestantov se je pa zmanjšalo.

Kako je Američan osleparil slovenskega mesarja. Mesar Seršen, rodem Slovenec v Boudlen v Ameriki, je s svojimi prijatelji posebno rad jedel purane. Nedavno mu je neki Field, trgovec s perutnino, prodal 20 težkih puranov. Seršen je precej visoko svoto rad plačal, ker se je pri tehtanju prepričal, da so purani res nenavadno težki. Ko je zaklal purana za puranom, pa se je Seršen prepričal, da so vsi purani pitani s — kamenjem. Fiedl se je moral radi goljufije zagovarjati pred sodiščem.

Tudi pes se maščuje! Nekje na Nemškem zapre štacunar svojega psička nehoté v blagajnico. Dobro zaklene sobo in odide. Drugi dan išče ubogo živalico tu in tam, pa je ne najde. Preišče vse, le tam ne, kjer je psiček bil. Čez nekaj dni gre h kasi in jo odpre in — najde tu mrtvega psička. Tega se mož prestraši, še bolj pa ko najde, da mu je psiček v lakoti, preden je poginil, požrl banknot za 10.000 kron! V sili pride vse prav, naj izda kaj ali nič.

Gospodarske stvari.

Otrobja krma. Pšenični otrobi so v mnogem oziru za rženimi, posebno so rženi mnogo lažje in bolj prebavljivi, nego pšenični otrobi; povprek imajo v sebi rženi otrobi: vode 12,4%; surovega proteina 14,7%; surove tolsče 3,2%; brezdušičnatih izvlečljivih snovi 58,7%; surove vlaknine 6,2%; pepela 4,8%.

Po sestavi so torej pšeničnim otrobom rženi precej podobni, toda njih izkoriščenje v živalskem telesu je mnogo boljše, posebno se vsrkava večji odstotek brezdušičnatih ekstraktivnih snovi. To menda izvira odtod, ker se v rženih otrobih nahaja neka v vodi raztopna proteinska spojina, ki deluje na podoben način, kakor kvas (ferment) želodečnega soka, pepsin.

Prasičem se dajejo rženi otrobi najboljše kuhani, drugim živalim pa se pokladajo suhi, pomešani z rezanico, v katerej obliki jih živina ravno tako rada žre, kakor podobno sestavljeno rženo krmilno moko.

Rženi otrobi so ravno tako dobri za molzne krave, kakor za konje; pri delavnih konjih se doseže tudi lep vspeh, ako se mešajo otrobi z rezanico, katera se premoči s slano vodo. Seveda bi ne bilo pravilno, z rženimi odpadki nadomestiti ves oves ali drugo zrnje, in splošno lahko rečemo, da se ne sme nikdar nad tretjino vseh redilnih snovi podati v obliki otrobov, druga tretjina naj bo trdo

zrnje, zadnja pa surova in groba krma. Ako se dá več otrobov, postanejo konji, kakor po pšeničnih otrobih, preveč mehkužni in premalo trpežni.

„Nar. Gosp.“

Tržne cene.

V Celovcu, dne 16. januarja 1902.

Ime blaga	na birne		na hektolitru		Prignalo se je
	K	v	K	v	
pšenica	10	84	13	55	— bik
rž	9	33	11	66	— pitane vole
ječmen.	—	—	—	—	5 vprežnih volov
oves	5	50	6	87	2 junca
tursica	7	12	8	90	37 krav
pšeno	14	—	17	50	2 telici
proso	—	—	—	—	90 pitanih svinj
fižol, rudeč	—	—	—	—	47 prascev
krompir	2	20	3	58	
ajda	6	90	8	62	

Pitani voli so po — K do — K, vprežni voli po 190 K do 310 K, krave po 136 K do 254 K.

Sladko seno je meterski cent po 6 K 20 v do 6 K 90 v, kisló seno po 4 K 60 v do 6 K — v, slama po 3 K 60 v do 4 K 60 v.

Promet je bil slab.

Velikovec, dne 15. januarja. Prignali so: 33 volov, 45 krav, 5 telic, 3 teleta, 49 ovac, 30 zaklanih svinj. Promet je bil slab zavoljo slabih potov. Po zaklanih svinjah se je zelo popraševalo.

Beljak, dne 13. jan. Prignali so: 143 konj, 47 pitanih volov, 122 vprežnih volov, 93 juncev, 87 krav, 45 telic. Cena konj 100 do 660 K. Cena pitanih volov 64 do 66 K, vprežnih volov 50 do 52 K meterski cent žive vage. Sejem je bil zelo dobro obiskan, kakor že dolgo ne. Promet je bil zelo dober; kupčija je bila živahna. Kupci so bili iz Tirolskega, Solnograda in Gornje Avstrije. — Prihodnji sejem je dne 12. februarja.

Dražbe.

Kratice: vl. št. = vlozna številka; d. ob. = davčna občina.)

Celovec. Dne 5. febr. ob 10. uri, izba št. 85, Susterjeva bajta v Črezdolu, vl. št. 28, d. ob. Brdo. Cena 3016 K, najnižja ponudba 2206 K.

— Dne 14. febr. ob 10. uri, izba št. 85, Černetova kmetija v Zgornji Vesici, vl. št. 15, d. ob. Zgornja Vesica. Cena 12.535 K, najnižja ponudba 8452 K.

Št. Pavel. Dne 6. febr. ob 10. uri, Stoslnova kmetija pri sv. Duhu, vl. št. 5, d. ob. sv. Duh. Cena 5896 K, najnižja ponudba 4498 K.

Trbiž. Dne 30. jan. ob 9. uri Šmolnova hiša št. 86 in Ulrihova hiša št. 138 v Trbižu. Vl. št. 82 in 123, d. o. Trbiž. Cena 7200 in 3000 K. Najnižja ponudba 6800 K.

Vabila.

Podružnica sv. Cirila in Metoda za Škocijan in okolico priredi v nedeljo dne 26. januarja po blagoslovu shod pri Majerju v Škocijanu. Na vsopredru je slavnostni govor č. g. vikarja V. Podgorec, potem prosta zabava, pri kateri se igra veseloigra „Zamujeni vlak“. Nastopili bodo tudi gg. tamburaši društva „Biserica“ iz Celovca in moški zbor škocijanskih mladeničev. — K prav obilni udeležbi vabi drage rojake od blizu in daleč.

načelnstvo.

Podružnica sv. Cirila in Metoda za Pliberk in okolico priredi na svečnico dne 2. svečana 1902 po popoldanski službi božji letni občni zbor pri Šercerju v Šmihelu s sledečim vsopredom: 1. Nagovor predsednikov. 2. Govor o šolah. 3. Volitev novega odbora. 4. Igra: „Zamujeni vlak“. Igra 8 fantov. 5. Igra: „Jeza nad petelinom in kes“. Igra 5 deklet. — 6. Prosta zabava. — Pri zborovanju sodelujejo gg. tamburaši iz Celovca in pojejo pevci „Gorotana“. — Podjunske Sloveni in Slovenke, pridite na shod v prav obilnem številu!

Odbor

Posojilnica v Slov. Plajbergu bo imela svoj letni občni zbor dne 26. januarja 1902 ob 3. uri popoldne pri Žarku v Slov. Plajbergu s sledečim vsopredom: 1. Volitev odbora. 2. Računsko poročilo. 3. Posamezni nasveti. — Prijazno vabi vse zadržnike.

odbor.

Posojilnica za Belo in okolico v Železni Kapli ima dne 26. prosinca ob 3. uri popoldne pri Kušejju svoj letni občni zbor. Na dnevnem redu je potrenje računa in volitev odbora.

Lepe slovenske razglednice

prodaja

A. Raunecker, knjigotržec v Celovcu (na novem trgu).

Slovinci! Poslužujte se le slovenskih razglednic!

Loterijske številke od 18. januarja 1902.

Gradec 47 36 84 29 45

Dunaj 15 68 75 59 85

NAZNANILA.

V zalogi tiskarne družbe sv. Mohorja v Celovcu je ravnokar izšla v drugem popravljenem in pomnoženem natisu:

Cecilija.

Cerkvena pesmarica.

I. del.

Uredil Anton Foerster.

Velja: za ude broširan iztis 1 krono, v prt vezan 1 krono 80 vin.; za neude in po kujigarnah broširan iztis 1 krono 40 vin., v prt vezan 2 kroni 20 vin. Poštne je plačati za posamezne iztise 30 vinarjev. Denar naj se blagovoljno pošlje po poštni nakaznici takoj z naročilom vred.

Slama!

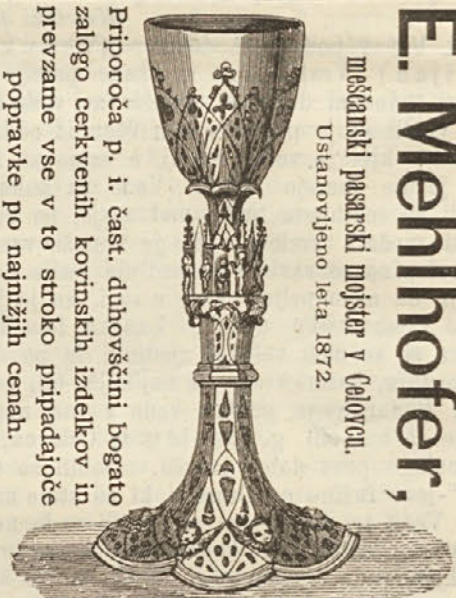
Prodá se okrog 100 meterskih centov slame. Več se izve v farovžu na Radišah, pošta Žrelec (Ebenthal) na Koroškem.

Salame iz šunke 1 gld. 20 kr., domače salame 1 gld., dunajske salame 80 kr., povojena šunka brez kosti 90 kr. in 1 gld. 10 kr., šunka s kožo 90 kr., suho meso in slanina 70 kr., prasičje glave 40 kr. kilo, kranjske klobase, velike, 18 kr. ena. — Slivovko, borovničar in brinjevec, pravi, 1 gld. 40 kr. liter, pošlje po povzetju.

Janko Ev. Sirc v Kranju.

Tiskarna družbe sv. Mohorja

se uljudno priporoča za natiskovanje vizitnic, pisemnih zavitkov itd. po najnižjih cenah.

E. Mehinhofer,
meščanski pasarski mojster v Celovcu.
Ustanovljeno leta 1872.

Učenca

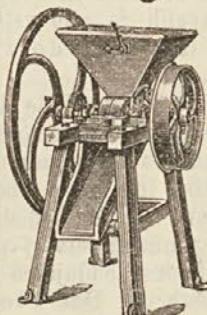
sprejme takoj v svojo trgovino

Peter Merlin,

„pri zlati krogli“ v Celovcu.

Najnovejši stroji za prirejanje krme

za zimsko krmljenje po hlevih.

Rezalnica za rezanico in krmo, s patentovanimi podlogami za mažo; tečejo jako lahko in prihrani se moči do okrog 40%; rezalnica za repo in krompir (repico); mlinci za robkanje in mečkanje; parnice za živinsko krmo, premakljive kotlaste štedilne peči z emailiranimi in neemailiranimi vložnimi kotli, stoječe ali premakljive, za kuhanje in parenje živinske krme, repice, za mnoge gospodarske namene itd.; nadalje: robkalnice za koruzo, čistilnice za žito, čistilne stroje trijerje, stiskalnice za seno in slamo, na ročno gonjo, stoječe ali na kolesih, mlatilnice, gepeljne, železne pluge, valjarje, brane.

Najboljši sejalni stroji „AGRIKOLA“ brez preminjalnih koles za vsako seme, za hribe in ravnino.

Samo-delujoče, patentovane škropilnice za uničenje grenkuljice, škodljivcev na sadnem drevju in peronosperie iz deluje in pošilja v najnovejši, priznani izvrstni sestavi

P.H. MAYFARTH in sođr.

C. kr. izklj. priv. tovarna za kmetijske stroje, livarne in fužine na par, na Dunaju, II/1, Taborstrasse 71.

Odlikovana z čez 400 zlatimi, srebrnimi in bronastimi kolajnami.

Ilustrovani ceniki in mnoga priznana pisma zastoj. — Zastopniki in prekupci se sprejmejo.

Dopisuje se tudi v slovenskem jeziku.